

Tšello ainekava

ainekava kestus: 7 (8) aastat (1-7(8) kl.)

Eesmärgid ja ülesanded:

- loomevõimete kavakindel arendamine;
- kunstiteoste interpretatsioonivõimalustega tutvumine;
- aktiivse ja püsiva suhte loomine visuaalse kunstikultuuriga;
- tehniliste oskuste arendamine;
- professionaalse kunstihariduse omandamiseks ettevalmistamine.

Õppeplaan sisaldab:

- Tšello - 2 tundi nädalas
- Solfedžo - 2 tundi nädalas
- Muusikaajalugu - 1 tundi nädalas, alates 3. kl.
- Koosmusitseerimine - 1 tundi nädalas (1-2 kl.)
- 2 tundi nädalas (3-7 kl.)
- Rühmalisaaine - 1 tundi nädalas (7 kl. solfedžo)
- Ind. lisaaine - 1 tundi nädalas, alates 3 kl.

Lisaaste (8.-9. kl.) õppeplaan sisaldab järgmised ained:

- Tšello - 2 tundi nädalas
- Solfedžo - 2 tundi nädalas
- Ind. lisaaine - 1 tundi nädalas

Koosmusitseerimine:

- Ansambel

Ind. lisaaine (õpilaste vabal valikul):

- musitseerimine (noodilugemine)
- kompositsioon
- üldpill¹ (klaver, kitarr, löökpillid...)

Õppeplaan koosneb 51 nädalatunnist põhikoolis ja 5 nädala tunnist 8. (9.) klassides.

Õpilaste arv solfedžo ja muusikaloo tundides on kuni 8 õpilast. Gruppide vormistamisel arvestatakse õpilaste vanust ja kooli võimalusi.

Noorema ja vanema astme õpingud lõpevad ülemineku ja lõpueksamitega.

Kooli administratsioon jätab endale õiguse anda lisatunde (0.5-st kuni 2 tunnini) andekamatele õpilastele, kes on orienteerunud muusika professionaalsele õppimisele (kooskõlastada kooli pidajaga).

¹ üldpilli kava vastab põhipilli kavale, aga kaks klassi madalamalt

õppeained	<i>Tšello</i>							kokku	lisa-aastad	kokku
	I	II	III	IV	V	VI	VII			
põhipill	2	2	2	2	2	2	2	14	2	16
solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	14	2	16
muusikaajalugu			1	1	1	1	1	5		5
koosmusitseer.	1	1	2	2	2	2	2	12		12
rühmalisaaine							1	1		1
ind.lisaaine			1	1	1	1	1	5	1	6
kokku	5	5	8	8	8	8	9	51	5	56

1. Numbrid tabelis tähistavad nädalatundide arvu.
2. Lisaained määratakse, lähtudes õpilaste isikupärasest ning kooli võimalustest.
3. Eriala- ja ansambli õppetunnid läbiviitakse kontsertmeistri saatel.

Õppekava maht: 1785 tundi.

Tšello huviala õppeainete loend:

- tšello
- solfedžo
- muusikaajalugu
- koosmusitseerimine:
 - ansambel
- ind. lisaaine vabal valikul:
 - kompositsioon
 - üldpill
 - musitseerimine (noodilugemine)

Õppeaasta jooksul peavad õpilased esinema laval kolmel korral: kaks akadeemilist kontserti ja tehniline arvestus. Õ.a. lõpus korraldatakse arvestus heliredelite osas.

4. klassis korraldatakse üleminekuksam. 7. klassis korraldatakse lõpueksam.

1. klass.

Õppeaasta nõuded:

sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

1. õppeaasta jooksul peab käsitlema 3 – 4. duur- ja moll-heliredelit ja arpedžod 1. positsiooni ulatuses kuni 2 võtmemärki aeglasemas liikumises, kasutades elementaarseid štrihhivariante (detache, legato ja kombineeritud strihhid); 8 – 10 etüüdi ja harjutust. C, G, D; a, e, h

II variant

On soovitatav 1 – 2 duur heliredeli õppimist 1. positsiooni ulatuses ühes oktaavis, arpedžo. Strihhid: detache, legato, nende kombinatsioon. 4 – 6 etüüdi ja harjutust.

C, G, a; g

2. klass

Õppeaasta nõuded:
sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

2. õppeaasta jooksul on soovitatav käsitleda õpilastega 4 – 5 heliredelit, 8 – 10 etüüdi. Mõiste poogna jaotamisest. Mänguoskuste kinnistamine 1 positsioonis, 4. positsiooni ning 1. – 4. positsiooni ulatuses ühest positsioonist siirdumise võtte õppimine; laia paigutuse õppimine; esimene tutvumine vibraatoga.

II variant

Kõigi oskuste kinnistamine, hoolikas läbitöötamine. Mõiste poogna jaotamisest. Õppeaasta lõpus tutvumine 4. positsiooniga. 1 – 2 duur-heliredelit, 4 – 6 etüüdi.

Näidisrepertuaar:

Etüüdid valikuliselt soovitatud kogumikest:

1. R. Sapožnikov. Etüüdid algajatele tšellomängijatele. 1 osa
2. R. Sapožnikov. Etüüdidide kogumik. 1. - 4. kl.
3. L. Marderovski. 48 kerget etüüdi tšellole
4. G. Pekker. 10 kerget etüüdi tšellole
5. J. Dotzauer. Valtud etüüdid Esimisest vihikust
6. L. Grigorjan. Etüüdikool

Palad

1. J. Aavik. Läbi sahiseva lume
2. N. Baklanova. Mazurka
3. L. van Beethoven. Koopaorav
4. G. Ernesaks. Rongisõit
5. W.A. Mozart. Allegretto
6. R. Schumann. Lõbus talupoeg

Soovitatavad koolid:

1. S. Kaljanov. Tšellotehnika
2. K. Davõdov. Tšellomängu kool
3. R. Sapožnikov. Tšellomängu kool
4. J. Dotzauer. Tšellokool

3 klass.

Õppeaasta nõuded:
sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

Varem omandatud oskuste kinnistamine; töö kõla, sõrmede väleduse, poogna jaotamisega, keerulisemate rütmide ja strihhide õppimine. Asümmeetriliste strihhide õppimine – marteale, vibrato kinnistamine. 2-oktaavsed heliredelid ja arpedžod kuni 4 võtmemärgini, (peale 4

võtmemärgiga moll-heliredelite) mõõdukas ja elavamas tempos. 4 – 6 heliredelit, kolmkõlad – eraldi poognaga, 3 – 6 legatot; 10 – 12 etüüdi.

C, G, D, A; a, e, h, d, B-g, F-d

II variant

Omandatud oskuste hoolikam kinnistamine. Positsioonide vahetamise kinnistamine 1. – 4. positsiooni ulatuses, tutvumine vibraatoga, strihhikombinatsioonide käsitlemine. 2 – 4 kaheoktaavset heliredelit, kolmkõlad rahulikus tempos, 4 – 6 etüüdi.

C-a, G; D-h; F-d; B-g

4. klass.

Õppeaasta nõuded:

sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

Tenorivõtme õppimine. Tutvumine pöidlapositsiooniga; hüpestrihhidega (sotije). Loomulike flažolettide õppimine. 4 – 6 heliredelit (3 oktaavi) lahtistel ja mittelahdistel keeltel, kolmkõlad, 10 – 12 etüüdi. Pilli häälestamise esmased oskused.

Positsioonide vahetamise kinnistamine esimese 4 – 5 positsiooni ulatuses.

C-a, G-e, D-h; a-fis; F-d; B-g, Es-c, As-f

II variant

Töö kõla, liikumisvabaduse, intonatsiooniga 4 positsiooni ulatuses, poogna jaotamisega. Kahe ja kolmeoktaavsed heliredelid. 3 – 4 heliredelit, 4 – 6 etüüdi.

Näidisrepertuaar:

Etüüdid valikuliselt soovitatud kogumikest:

1. R. Sapožnikov. Etüüdid algajast tšellomängijatele. Nr 33, 34, 38, 39, 42 – 45.
2. R. Sapožnikov. Kogumik etüüdimaterjale 1. – 4. klassile. Nr 76 – 89, 90, 91 92 – 94, 95 – 140.
3. N. Baklanova. Meloodilised harjutused positsioonide ühendamises.
4. S.Lee. Valitud etüüdid, teos 31.
5. Kogumik etüüde. Toimetanud S. Kozolupov ja L. Gintsburg.
6. F. Kummer. Meloodilised etüüdid.

Palad:

1. L. van Beethoven. Kontratants. Laul
2. M. Glinka. Lõoke
3. J. A. Hasse. Bourree
4. Ph. Rameau. Külatants
5. R. Rannap. Toriseja
6. E. Grieg. Albumileht
7. P. Tšaikovski. Hobusemäng

Suurvormid:

1. J.B. Breval. Kontsertiino A-duur
2. L. van Beethooven. Sonatiin d-moll
3. A. Corelli. Prelüüd ja Gavott Sonaadist G-duur
4. W.A. Mozart. Sonatiin

Üleviimiseksami näidisprogrammid:

I variant

R.Sapožnikov. Etüüd D-duur

A.Vivaldi. Kontsert C-duur I osa

M.Musorgski. „Laul”, „Sorotšini ladu” ooperast

O.Evlahhov. „Romanss”

II variant

L.Marderovski. Etüüd nr.5 (25 etüüdi)

G.Šhlemüller. „Katkestamata liikumine”

J.B. Breval. Sonaat C-duur

A.Hachaturjan. Andantino

5. klass.

Õppeaasta nõuded:

sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

Kõigi omandatud oskuste kinnistamine. Töö intonatsiooni, sõrmede väleduse, kõla kvaliteedi, vibraato ja poogna jaotamisega. Topeltnootide – tertside, sekstide, oktaavide õppimine kahe oktaavi ulatuses. Strihsid: spiccato, sautille. 6 – 8 heliredelit, 6 – 8 etüüdi. Kuni 5 võtmemärgini

II variant

Omandatud oskuste hoolikas kinnistamine. Kõrgemate positsioonide, keerukamate strihhikombinatsioonide, topeltnootide õppimine. Sõrmede väleduse ja strihhitehnika arendamine. Töö kõla kvaliteedi, vibratoga. 4 – 6 heliredelit, 4 – 6 etüüdi. Kuni 4 võtmemärki.

6. klass.

Õppeaasta nõuded:

sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

Kõigi omandatud oskuste kinnistamine, tehnika arendamine. Töö kõla kvaliteedi, sõrmede väledusega, pöidlapositsioonis, strihhidega, topeltnootidega. 6 – 8 heliredelit, 6 – 8 etüüdi.

H-ges; Des-b

II variant

Töö sõrmede väleduse ja strihhitehnikaga, pöidlapositsiooniga, kõla kvaliteedi, vibraatoga, topeltnootidega. Kuni 5 võtmemärki.

Näidisrepertuaar:

Etüüdid valikuliselt soovitatud kogumikest:

1. J.Dotzauer. Üksikud etüüdid 2. vihikust.

2. N.Merk. 20 etüüdi

3. Valitud etüüdid. Koostanud S. Kaljanov.

4. Kogumik etüüde. Toimetanud S. Roldugin ja A Nikitin. 2 vihikus.

5. L.Duport. Etüüdid.

Palad:

1. K.J. Davõdov. Sõnadeta laul

2. G. Goltermann. Etüüd-kapriis
 3. A.Hachaturjan. Andantino
 4. J. Haydn. Serenaad
 5. J. Matsheson. Aaria
 6. P. Tšaikovski. Hällilaul
 7. R. Ploom. Meloodia
- Suurvorm:
1. J.B. Breval. Sonaat C-duur (osad 1, 2, 3)
 2. B. Marcello. Sonaat 6
 3. G.Goltermann. Kontsert nr. 4

7. klass.

Õppeaasta nõuded:
sõltub iga õpilase individuaalsest arengust:

I variant

Kõigi omandatud oskuste jätkuv kinnistamine. Töö sõrmede väleduse ja strihhide arendamise, topeltnootidega, kõla kvaliteedi, vibratoga. 4 – 6 heliredelit suure arvuga võtmemärke ja topeltnootidega, 6 – 8 etüüdi. Kõik heliredelid.

II variant

Kõigi omandatud oskuste jätkuv kinnistamine. Töö kõla kvaliteedi, vibrato ja strihhidega. 4 – 6 heliredelid väiksema arvuga võtmemärke, 4 – 6 etüüdi. Kuni 5 võtmemärki.

Näidisrepertuaar:

Etüüdid valikuliselt soovitatud kogumikest:

1. J.Dotzauer. 113 etüüdi.
2. L.Duport. Etüüdid.
3. S.Lee. Meloodilised etüüdid.
4. L. Grigorjan. Etüüdikool
5. Kogumik valitud etüüde. Toimetanud S. Roldugin ja A Nikitin.
6. S. Kaljanov. Valitud etüüdid.

Palad:

1. A. Aivazjan. Gruusia tants
2. G. Taniel. Liblikamäng
3. R. Kangro. Tarzan mängib tšellot
4. L. Boccherini. Menuett.
5. J.S. Bach. Aaria
6. J. Massenet. Eleegia
7. C. Saint-Saens. Luik
8. S. Rahmaninov. Vokaliis

Suurvormid:

1. L. Duport. Sonaat
2. A. Vivaldi. Kontsert a-moll (3 osa)
3. G. Goltermann. Kontsert nr. 5
4. J. Chr. Bach. Kontsert c-moll I osa

Lõpueksami näidisprogrammid:

I variant

A.Vivaldi. Sonaat, e-moll, I-II osad

A.Rubinštein. "Meloodia"

A.Aivazjan. "Gruusia Tants"

F.Kummer. Etüüd nr.5 D-duur

II variant

I.Iordan. Kontsert, I osa

A.Vlassov. "Meloodia"

A.Arutjunjan. Eksprompt

A.Noelck. Etüüd nr.11 d-moll